

РЕШЕНИЕ

№ 536

гр. К., 10.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – К., ВТОРИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и четвърти октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: С. В. Г.

при участието на секретаря М. Т. М.
като разглежда докладваното от С. В. Г. Гражданско дело № 20225510100671
по описа за 2022 година

В исковата молба адв. М., в качеството му на пълномощник на ищеца по делото заявява, че подзащитният му е страна по Договор за кредит *** от *** г., сключен с „А.“ ООД.

Твърди, че съгласно чл. 2 от Договора, Кредитодателят се е задължил да предостави на Кредитополучателя револвиращ кредит в максимален размер на 1 000,00 лева, а Кредитополучателят се е задължил да върне сумата от 1 000.00 лева, съгласно условията на договора от всяко 1-во до 5-то число на текущия месец.

Сочи, че съгласно разпоредбата на чл. 19, ал. 4 от Договора при забава за плащане на пълния размер на минималната погасителна вноска, доверителят му дължи разходи за действия по събиране на задълженията в размер на 2.50 лева, за всеки ден до заплащане на пълния размер на погасителната вноска. Съгласно разпоредбата на чл. 19, ал. 5 от Договора е предвидено, че след настъпване на предсрочна изискуемост, доверителят му дължи еднократно заплащането на такса в размер на 50.00 лева, включваща разходите по извънсъдебно събиране на задължението.

Счита, че описаните по-горе клаузи са нищожни, поради противоречие с добрите нрави /чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД/ и поради това, че са сключени при неспазване на нормите на чл. 11, чл. 19, ал. 4 от ЗПК, във вр. с чл. 22 и чл. 33 от ЗПК, както и по чл. 143, ал. 1 от ЗЗП, за което излага подробни съображения и сочи съдебна практика.

Въз основа на изложеното, моли съда да приеме, че клаузите предвидени в чл. 19, ал. 4 и чл. 19, ал. 5 от Договор за кредит *** от *** г.,

сключен между доверителя му и „А.“ ООД, са нищожни на основание чл. 26, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 22, вр. с чл. 11, чл. 19, чл. 33 ЗПК, както и по чл. 143, ал. 1 от ЗЗП, чиято невалидност моли да бъде прогласена. Претендира направените по делото разноски.

В срока по чл. 131 от ГПК е постъпил писмен отговор от ответника „А.“ ООД, чрез пълномощника ст. юриск. И. Н., с който заявява, че считат предявения иск за процесуално допустим, но оспорват изцяло претенциите на ищеца като съображенията им за това са следните:

Финансовият продукт „****“ е револвиращ кредит, който се предоставя под формата на разрешен кредитен лимит, който лимит от своя страна се усвоява чрез платежен инструмент – кредитна карта. Веднъж сключили договор за кредит „****“ кредитополучателите сами взимат решение как и кога да усвояват суми по предоставения заем. „****“ като финансов продукт не е вносков продукт, по който задължението от Кредитополучателя се изплаща на равни месечни/седмични вноски, както са масово продуктите, предлагани на пазара на финансови услуги. Кредитополучателите на „****“ сами решават как да усвоят сумата - в брой на АТМ-устройство и/или онлайн, както и сами решават кога да усвоят сумата - в случай че Кредитополучател реши през даден месец да не усвоява суми, то той не дължи нищо за това, но ако усвои суми от кредитния лимит дължи уговорената договорна лихва, която се начислява на ден върху усвоената сума.

Твърди, че на *** г. П. Б. П. е сключил с „А.“ ООД Договор за кредит „****“ № *** (Договора), по силата на който „А.“ ООД е Кредитодател, а П. Б. П., съответно Кредитополучател. По силата на Договора Дружеството е предоставило на г-н П. Б. П. револвиращ кредит в максимален размер от 1 000 лева, под формата на разрешен кредитен лимит, който се усвоява чрез платежен инструмент - платежна карта, а Кредитополучателят се е задължил да го ползва и върне съгласно условията на Договора.

Към дата на изготвяне на настоящия отговор на искова молба Ищецът не е изпълнявал редовно задълженията си по сключения от него Договор за кредит, като към настоящия момент е налице неплащане на значителен размер на задълженията.

Възразява срещу искането на ищеца целият Договор да бъде обявен за недействителен, както и срещу исканията отделни негови клаузи да се обявяват за нищожни. Счита, че претенциите на ищеца са напълно неоснователни и следва да бъдат изцяло отхвърлени. Допълнително, доколкото се твърди нищожност на отделни договорни клаузи, то дори да бъдат уважени аргументите на ищеца, тяхната недействителност не следва да влече нищожност на целия договор, доколкото неговото изпълнение би било възможно и без тяхното съдържание. Излага подробни съображения и сочи съдебна практика.

Счита, че процесният Договор за кредит напълно отговаря на изискванията на чл. 22 ЗПК към момента на сключването му.

Счита, че не трябва да се пренебрегва и факта, че договорът е сключен през май 2021 г., а ищецът повдига въпроса за нищожност на негови клаузи почти година след като е сключил договора за паричен заем. Счита, че към настоящия момент липсва правен интерес, поради което искът се явява

недопустим. Завеждането на това дело изключително категорично навежда на идеята за недобросъвестност и опит да злоупотреби с предоставени от закона права и възможности с цел да се избегне плащане на задължения и с цел неоснователно обогатяване.

Предвид изложеното моли съда да отхвърли изцяло исковата претенция на ищеца като неоснователна и недоказана и да присъди на ответното дружество направените в хода на делото съдебни разноски, вкл. и юрисконсултско възнаграждение.

В случай, че съдът постанови решение в полза на ищцовата страна, и ако тя претендира адвокатско възнаграждение в по-голям размер от предвидения с Наредба № 1 от 09.07.2004 г. прави възражение за прекомерност и моли то да бъде намалено до минимума.

Ако не се яви представител в първото по делото съдебно заседание, моли същото да се гледа в тяхно отсъствие.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и като взе предвид становищата и доводите на страните, приема за установена следната фактическа обстановка:

По делото е представен договор за кредит сключен между „А.“ ООД в качеството му на кредитодател от една страна, а от друга и П. Б. П. в качеството му на кредитополучател

Съгласно чл. 2, ал. 1 от процесния договор, Кредитодателят се задължава да предостави на Кредитополучателя револвиращ кредит в максимален размер на 1 000 лева, под формата на разрешен кредитен лимит, който се усвоява чрез международна безконтактна платежна карта „*** ***, а Кредитополучателят се задължава да го ползва и върне съгласно условията на договора. Съгласно договора кредитополучателят може по всяко време да усвоява суми от главницата до максималния размер на кредитния лимит. Договора за кредит „*** ***” от ***Г. е сключен при следните параметри, посочени в чл.4. Размер на месечната минимална погасителна вноска: 10% процента от общото задължение към последното число на съответния календарен месец, намалено с годишна такса за обслужване на платежния инструмент платежна карта в случай, че такава се е начислила. Срок на кредита: договорът се сключва за неопределен срок. Посочена е дата на плащане на всяка една минимална погасителна вноска: от 1-во до 5-то число на всеки месец по време на действие на договора, ако през предходния месец кредитополучателят е усвоил кредита и не е погасил задълженията си изцяло до тази дата. Фиксиран годишен лихвен процент по заема: върху всички усвоени в брой суми чрез АТМ-устройство Кредитополучателят дължи годишна лихва в размер на 36% или дневна лихва в размер на 0. 1%; върху всички усвоени суми чрез терминално устройство ПОС или виртуално терминално устройство ПОС Кредитополучателят дължи годишна лихва в размер на 18% или дневна лихва в размер на 0. 05%. Посочено е, че лихвата се изчислява всеки ден върху усвоената и непогасена главница, като за изчислението ѝ се приема, че календарният месец е с продължителност от 30 дни. Общата сума, дължима от кредитополучателя съгласно чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК е сборът от следните суми: 1. усвоената и непогасена главница; 2. договорна лихва върху усвоената и непогасена главница; 3. такси за ползване

на Картата, дължими от Кредитополучателя, посочени в Тарифата; 4. разходи за събиране на вземането, съгласно чл. 19, ал. 4 и ал. 5. Така формулирана Общата сума, дължима от потребителя включва задължително в себе си и разходите по чл. 19, ал. 4 и чл. 19, ал. 5 от договора. Годишен процент на разходите /ГПР/ на заема: 49. 84 %. Страните са уговорили при какви допускания е изчислен този размер. Посочено е, че договора ще е валиден за срока, за който е бил сключен, и кредитодателят и кредитополучателят ще изпълняват своите задължения в съответствие с условията и сроковете по договора; пълният размер на кредита е усвоен от Кредитополучателя незабавно в брой на АТМ-устройство; главницата се погасява от Кредитополучателя на равни месечни вноски и погасяването започва един месец след датата на първоначалното му усвояване. 4. 4. Кредитът се предоставя за срок една година, считано от датата на първоначалното му усвояване, и че окончателното плащане, направено от Кредитополучателя, погасява остатъка от главницата, лихвата и други разходи, ако има такива. /; Вид на предоставения заем револвиращ потребителски кредит. В чл. 18 от договора са уговорени права на Кредитополучателя да получава информация за дължимите плащания и правото на отказ от договора.

Съгласно чл. 8, ал. 2 от договора, кредитополучателят се задължава да върне на кредитодателя усвоения кредит, ведно с начислената договорна лихва, законна лихва за забава, разходи за събиране по чл. 19, ал. 4 и ал. 5 от настоящия договор и всички такси, дължими съгласно Тарифата, в случай че такива са начислени.

В чл. 12, ал. 2 от договора е регламентирано, че в случай че при извършване от страна на Кредитополучателя на плащане за погасяване на негови задължения по настоящия договор и сумата не стига за погасяване на цялото му задължение, и Кредитополучателят не е упражнил правото си да посочи поредността на погасяване на задълженията му към кредитодателя, то страните изрично се съгласяват погасяването на задълженията по договора да се извършва в следната поредност: 1. Законна лихва за забава върху дължима главница; 2. Разходи за събиране на вземането, съгласно чл. 19, ал. 5; 3. Разходи за събиране на вземането, съгласно чл. 19, ал. 4; 4. Годишна такса за обслужване на Картата, съгласно чл. 9, ал. 2 и Тарифата; 5. Такси за теглене от АТМ-устройство, съгласно Тарифата; 6. Договорна лихва, начислена върху изтеглени суми, съгласно чл. 4, ал. 1, т. 4. 1; 7. Договорна лихва, начислена върху изтеглени суми, съгласно чл. 4, ал. 1, т. 4. 2; 8. Други такси, различни от т. 4 и т. 5 от настоящата алинея и дължими съгласно Тарифата, такси; 9. Усвоена и непогасена главница на АТМ-устройство; 10. Усвоена и непогасена главница на терминално устройство ПОС и виртуално терминално устройство ПОС и/или онлайн.

Уговорено е в чл. 19, ал. 1 от договора, че в случай че Кредитополучателят изпадне в забава за плащане, на което и да с парично задължение по настоящия договор с повече от 10 дни или не е заплатил пълния размер на минималната погасителна вноска в рамките на два последователни месеца, или е заплатил минималната дължима вноска, но има неплатена в 2 последователни месеца дължима, съгласно Тарифата, годишна такса за обслужване на Картата, Кредитодателят има право да обяви цялото му задължение за предсрочно изискуемо. Обявяването на предсрочната

изискуемост се извършва по някой от начините по чл. 27 от настоящия договор.

Освен законната лихва за забава, дължима за всеки ден забава при забава на плащанията, в чл. 19, ал. 4 и чл. 19, ал. 5 от договора са уговорени други разходи, дължими при забава и при настъпване на предсрочна изискуемост. Съгласно чл. 19, ал. 4 от договора, при забава за плащане пълния размер на минималната погасителна вноса, Кредитополучателят дължи на Кредитодателя разходи за действия по събиране на задълженията в размер на 2, 50 лева за всеки ден, до заплащане на пълния размер на съответната минимална погасителна вноса. А съгласно чл. 19, ал. 5 от договора, след настъпване на предсрочна изискуемост, Кредитополучателят дължи еднократно заплащането на такса в размер на 50 лева, включваща разходите на кредитодателя за дейността на лице/служител, което осъществява и администрира дейността по извънсъдебно събиране на задължението на Кредитополучателя.

При така установената фактическа обстановка се налагат следните правни изводи:

Предявеният иск с правно основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД е за прогласяване нищожността на отделни клаузи от договора - чл.19, ал.4 и чл.19, ал.5 от договор за кредит „*** ****“ от ***г., поради противоречие със закона и тогава в условие на евентуалност – поради накърняване на добрите нрави.

Предявеният иск е допустим, тъй като е със страни - страните по договорно правоотношение. Съдът приема, че е налице и правен интерес от търсената искова защита, доколкото при положително съдебно решение, правните последици ще рефлектират благоприятно върху патримониума на ищеца.

В настоящият случай клаузите, за които се иска прогласяване на нищожност са за разходи за действия по събиране на задължение /чл. 19, ал. 4 и разходи за дейност на лице/служител, което осъществява и администрира дейността по извънсъдебно събиране на задължение /чл. 19, ал. 5/.

Страните по делото не спорят, а това се установява и от представения по делото договор за кредит „*** ****“ от ***г., че между тях е възникнало заемно правоотношение.

Заемодателят „А.“ ООД е небанкова финансова институция по смисъла на чл. 3 от Закона за кредитните институции /ЗКИ/ с предмет на дейност предоставяне на парични заеми със собствени средства. Ищецът П. Б. П. е физическо лице, като при сключването на договора за заем е действал именно като физическо лице. Тъй като страните по договора за паричен заем имат качествата на кредитор съгласно на чл.9, ал.4 от ЗПК и на потребител по смисъла на чл.9, ал.3 от ЗПК, то този договор по своята правна характеристика и съдържание представлява такъв за потребителски кредит, поради което за неговата валидност и последици важат изискванията на ЗПК и ЗЗП.

В разпоредбите на чл. 10, ал. 1 и чл. 11, ал. 1-2 от ЗПК са изчерпателно изброени задължителните реквизити на договора, като съобразно чл. 20 от ЗПК, когато не са спазени изискванията по чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7-12 и

20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7-9 от ЗПК, договърът за потребителски кредит е недействителен.

Договор за кредит „*** ****“ от ***г. е сключен в писмена форма по разбираем начин, като е посочен общият размер на кредита, съгласно чл. 11, ал. 1, т. 7 от ЗПК. В процесния договор са посочени лихвеният процент по кредита съгласно чл. 11, ал. 1, т. 9 от ЗПК определен на годишна основа съгласно § 1, т. 4 от ДР към ЗПК – фиксиран, годишният процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, съгласно чл. 11, ал. 1, т. 10, както и условията за издължаване на кредита, съгласно чл. 11, ал. 1, т. 11; информацията по чл. 11, ал. 1, т. 12. В договора се съдържа наличието или липсата на право на отказ на потребителя от същия и срока, в който това право може да бъде упражнено, съгласно чл. 11, ал. 1, т. 20.

Съгласно чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, договърът за потребителски кредит трябва да съдържа годишният процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин.

Според § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, "общ разход по кредита за потребителя" са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и поспециално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия, а в т. 2 от същата разпоредба е указано, че "обща сума, дължима от потребителя" е сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита за потребителя.

В конкретния договор е посочен ГПР 49.84 %, отговарящ на императива на чл. 19, ал. 4 от ЗПК и обща сума, дължима от потребителя /"общата сума, дължима от Кредитополучателя"/ в т. ч. и "Разходи за събиране на вземането, съгласно чл. 19, ал. 4 и ал. 5". Съгласно чл. 19, ал. 4 от договора, при забава за плащане пълния размер на минималната погасителна вноска, Кредитополучателят дължи на Кредитодателя разходи за действия по събиране на задълженията в размер на 2, 50 лева за всеки ден, до заплащане на пълния размер на съответната минимална погасителна вноска. А съгласно чл. 19, ал. 5 от договора, след настъпване на предсрочна изискуемост, Кредитополучателят дължи еднократно заплащането на такса в размер на 50 лева, включваща разходите на Кредитодателя за дейността на лице/служител, което осъществява и администрира дейността по извънсъдебно събиране на задължението на Кредитополучателя. Включването на визираните разходи по чл. 19, ал. 4 и ал. 5 в общите разходи по кредита и от там в общата сума, дължима от кредитополучателя води вероятно до надвишаване на максималния допустим по чл. 19, ал. 4 от ЗПК размер на ГПР.

Съгласно чл. 10а, ал. 2 от ЗПК, кредиторът не може да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и

управление на кредита. Съдът счита оспорените клаузи, предвиждащи задължение на кредитополучателя за заплащане на разходи и такси по събиране на задължението и дейност на служител, за противоречащи на горепосочената правна норма. По своята същност уговорките за заплащане на суми за събиране на дълга представляват такси по управление на кредита и противоречат на забраната да се уговорят допълнително такси в подобен смисъл, предвидена в чл. 10а, ал. 2 от ЗПК

Съдът намира, че е налице неравноправност на посочените клаузи за начисляване на разходи по чл. 19, ал. 4 и по ал. 5 от договор, като може да се приеме, че са във вреда на потребителя и не отговарят на изискването за добросъвестност, като същевременно водят до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. Нормата на чл. 33, ал. 1 от ЗПК предвижда, че при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата. С предвиждане и начисляване на таксите уговорени в клаузите на чл. 19, ал. 4 и чл. 19, ал. 5 от договора, всъщност се цели заобикаляне на ограничението на чл. 33 ЗПК и въвеждане на допълнителни плащания, чиято дължимост е изцяло свързана с хипотеза на забава на длъжника. В тази връзка съдът съобрази нормата на чл. 21, ал. 1 ЗПК регламентираща, че всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне на изискванията на закона, е нищожна.

Предвид изложеното по-горе съдът счита, че клаузите на чл. 19, ал. 4 и чл. 19, ал. 5 от договора, са нищожни, като противоречащи на закона.

По отношение на разноските:

Предвид изхода на спора ищеца има право на разноски, съгласно чл. 78, ал. 1 от ГПК. Същия е представляван в производството от упълномощен адвокат Д. В. М. от АК – П. при условията на чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА съгласно договор за правна помощ и съдействие от 04.03.2022 г. /л. 35 от делото/. Адвокатското възнаграждение следва да бъде определено съобразно разпоредбата на чл. 38, ал. 2 от ЗА. Предвид цената на предявените искове и приложимия чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, ответникът следва да заплати на адвокат Д. В. М. по посочената от последния банкова сметка, адвокатско възнаграждение в размер на 600 лв. Ответникът следва да заплати на ищцата и направените по делото разноски в размер на 50 лева платена държавна такса.

Воден от горните мотиви, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА ЗА НИЩОЖНИ клауза за разходи по чл. 19, ал. 4 и клауза за разходи по чл. 19, ал. 5 от договор за кредит " „*** ***, от *** г., сключен между „А.“ ООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление : град С., район „Т.“, улица „Б.“ № ***, представлявано от управителя Ц.П.К. и П. Б. П., ЕГН *****, с адрес село Г., улица „Л.“ ***, поради противоречие със закона, на осн. чл. 26, ал. 1 предлож-1во от ЗЗД и във вр.

чл. 11, ал. 1 и чл. 19, ал. 4 от ЗПК във вр. чл. 10а, ал. 2, във вр. чл. 33, ал. 1 от ЗПК и във вр. чл. 22 от ЗПК.

ОСЪЖДА „А.“ ООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление : град С., район „Т.“, улица „Б.“ ***, представлявано от управителя Ц.П.К. да заплати на П. Б. П., ЕГН *****, с адрес село Г., улица „Л.“ *** направените по делото разноси в размер на 50 лева държавна такса.

ОСЪЖДА „А.“ ООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: град С., район „Т.“, улица „Б.“ ***, представлявано от управителя Ц.П.К., да заплати на адвокат Д. В. М. от АК – П., с адрес на кантората гр. П., бул. “П.“ № *** , на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА, сумата от 600 лева адвокатско възнаграждение, по банкова сметка: BG ***, за оказаната безплатна правна помощ на П. Б. П., ЕГН *****, по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд-С. в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – К.: _____